

РЕШЕНИЕ

№ 1789

гр. София, 18.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 22.02.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **3632** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуален кодекс (АПК), във вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по предявена искова претенция от [фирма], с която се иска осъждане на Дирекция за национален и строителен контрол да заплати сумата в размер на 198 832,48 лева, представляваща обезщетение в размер на законната лихва за забава за периода от 13.04.2018 г. до 08.05.2019 г. (след направено намаляване на размера и периода на иска) върху главницата от 1 830 682,70 лева – присъдено обезщетение за вреди, за което е постановено влязло в сила решение по адм. д. № 2647/2018 г. по описа на Административен съд София – град.

В исковата молба се посочва, че е постановено решение № 5721/10.10.2018 г. по адм. д. № 2647/2018 г. по описа на Административен съд София – град, с което ответната Дирекция за национален и строителен контрол е осъдена да заплати на [фирма] сумата в размер на 1 830 682,70 лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи), поради незаконосъобразен акт - мълчаливия отказ на ответника за издаване на разрешение за ползване, както и сумата от 400 269,47 лева, представляваща лихва за забава върху главницата, считано от 01.12.2015г. (датата на влизане в сила на решението за отмяна на оспорения административен акт) до 05.03.2018 г. (датата на подаване на исковата молба). Твърди се, че на 04.12.2019 г. е сключено споразумение между страните по делото, с което

длъжникът се освобождава от заплащането на лихви върху присъдените суми за периода от 08.05.2019 г. (влизане в сила на цитираното решение) до окончателното изплащане на задължението. Развиват се доводи, че за периода от 05.03.2018 г. до 08.05.2019 г. се дължи законна лихва за забава върху вземането от 1 830 682,70 лева (в съдебно заседание претенцията е изменена и се отнася за по – кратък период 13.04.2018 г. до 08.05.2019 г., респ. по – нисък размер - 198 832,48 лева).

Ответната страна Дирекция за национален и строителен контрол, чрез процесуалния си представител, е подала отговор на исковата молба, с който оспорва основателността на исковата претенция. Изразява доводи, че претендираното парично вземане е погасено поради опрощаването му, за което между страните е сключено споразумение от 04.12.2019 г. Пояснява, че споразумението обхваща цялата лихва за забава, която не е предмет на постановения съдебен акт, като същата се опрощава с плащането на присъдените суми до 31.12.2019 г. Допълнително се посочва, че споразумението е сключено, за да се уредят изцяло и окончателно отношенията между страните. В тази връзка се поддържа, че споразумението не отразява пълно уговорките, постигнати между страните по време на водените между тях преговори, поради което се налага неговото тълкуване. Направено е възражение за изтекла погасителна давност.

Представител на прокуратурата изразява становище за неоснователност на исковата претенция.

Административен съд София - град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Не се спори, че с решение по адм. д. № 9561/2015 г. на АССГ по жалба на [фирма] е отменен мълчалив отказ на началника на ДНСК за издаване на разрешение за ползване на обект.

Не се спори, че на 05.03.2018 г. е подадена исковата молба, по която е постановено решение № 5721/10.10.2018 г. по адм. д. № 2647/2018 г. по описа на Административен съд София – град. Установява се, че с това решение Дирекция за национален и строителен контрол (ДНСК) е осъдена да заплати на [фирма] сумата в размер на 1 830 682,70 лева, представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди (пропуснати ползи), поради незаконосъобразен акт - мълчаливия отказ на ответника за издаване на разрешение за ползване, сумата от 400 269,47 лева, представляваща лихва за забава върху главницата, считано от 01.12.2015г. (датата на влизане в сила на решението за отмяна на оспорения административен акт) до 05.03.2018 г. (датата на подаване на исковата молба), както и сумата от 34 911,26 лева – разноски.

Посоченият съдебен акт е влезнал в сила на 08.05.2019 г. (отразено допълнително с печат и подпис върху съдебния акт), тъй като след проведен касационен контрол, е оставен в сила, за което е постановено решение № 6731/08.05.2019 г. по адм. д. № 14391/2018 г. по описа на Върховен административен съд. С решението на касационната инстанция ДНСК е осъдена да заплати на [фирма] сумата от 30000 лева – разноски в касационното производство.

Последвало издаване на изпълнителен лист от 17.05.2019 г. във връзка с присъдените суми, които са предмет на горепосочените две решения.

По делото е приложена кореспонденция, от която става ясно, че е предложено разсрочване на дължимите вземания в замяна на опрощаване на законната лихва, което не е прието от ищцовата страна, за което е изпратено по имейл писмо вх. №

СО-1471-13-556/21.10.2019 г.

Приложеното е споразумение № УС-02-63 от 04.12.2019 г., сключено между Дирекция за национален и строителен контрол (подписано от И. Н. - началник и представляващ ДНСК и З. И. – директор на дирекция „АИФСО“) и [фирма] (подписано от управителя С. Н.). Не е оспорено авторството на подписите, положени в споразумението, поради което следва да се зачете формалната доказателствена сила на този документ, т. е. автор на изявлението е лицето, подписало документа, както и че изявлението е волята на автора на документа (чл. 180 ГПК, вр. чл. 144 АПК).

В чл. 1 от споразумението е уговорено, че ДНСК признава, че дължи на [фирма] сумите, които са предмет на изпълнителния лист от 17.05.2019 г., издаден във връзка с решение по адм. д. № 2647/2018 г. на АССГ и решение по адм. д. № 14391/2018 г. на ВАС.

В чл. 2 от споразумението се уговоря сумите да се изплатят в срок до 31.12.2019 г по посочената банкова сметка на [фирма]. В чл. 3 се уговоря възможността за заплащане на сумите с отделни вноски, като се запазва крайния срок.

С чл. 4, ал. 1 от споразумението страните по делото са постигнали съгласие, че за периода от влизане в сила на решение решение № 5721/10.10.2018 г. по адм. д. № 2647/2018 г. по описа на АССГ до окончателното изплащане на пълния размер на задължението на ДНСК към [фирма] няма да се начисляват лихви по сумите по изпълнителния лист от 17.05.2019 г.

В чл. 4, ал. 2 от споразумението е уговорено, че ако ДНСК не изплати задължението си към [фирма] в пълния размер до 31.12.2019 г., то отказът от лихви по чл. 4, ал. 1 от страна на [фирма] се обезсилва.

По делото не е спорно, че до 31.12.2019 г. ДНСК е заплатило на [фирма] сумите, които са предмет на споразумението и на изпълнителния лист от 17.05.2019 г.

Изслушани са две заключения на съдебно – икономическа експертиза, които съдят кредитира, тъй като са непротиворечиви, обосновани и компетентно дадени. От същите се установява, че законната лихва върху сумата от 1 830 682,70 лева за периода от 05.03.2018 г. до 08.05.2019 г. възлиза на 218 664,88 лева, а за периода от 13.04.2018 г. до 08.05.2019 г. е в размер на 198 832,48 лева.

Ответната страна е поискала допускането на разпит на свидетел за установяване действителната воля на страните, тъй като счита, че споразумението не отразява пълно уговорките, постигнати между страните по време на водените между тях преговори, което налага неговото тълкуване. Ищцовата страна е възразила и е поискала разпит на свидетел, за да проведе насрещно доказване по отношение твърденията на ответника. В тази връзка са разпитани свидетелите М. А. и Д. Д..

Съдът намира, че не следва да обсъждат показанията на двете свидетелки, тъй като са недопустими свидетелките показания за установяване на фактите, посочени от ответника, а ищцовата страна не е изразила съгласие, тъй като е възразила за разпита.

Ответникът се домогва да докаже със свидетелски показания наличието на постигната уговорка за опрощаване на всички лихви, която не е вписана в споразумението, което налагало неговото тълкуване. На тълкуване по реда на чл. 20 ЗЗД подлежат неясни, непълни, неточни, двусмислени, противоречиви и други подобни договорни клаузи, за да се установи действителната воля на страните. Същото се отнася и за тези договорни каузи, които макар и разбираеми от външна страна, са предмет на спор между страните. При това тълкуване съдът трябва да преценява уговорката не самостоятелно сама за себе си, а във връзка с останалите уговорки на договора, като

при това се изхожда от смисъла на целия договор и целта на същия. Тълкуването се извършва без да се подменя формираната при сключване на договора и обективирана в съдържанието му воля на договарящите.

Принципно са допустими свидетелски показания за установяване действителната воля на страните, когато се спори за значението на отделни уговорки или когато договорът не съдържа всички уговорки. В споразумението не са налице противоречия, а съдържанието му е ясно и категорично. Липсата на твърдените уговорки не води до неяснота в споразумението. Това води до извод за липсата на необходимост със свидетелски показания да се установява волята на страните (вписаните клаузи), тъй като същата е видна от споразумението.

Спорният момент е по – скоро за допустимостта на свидетелски показания за установяване на неписани уговорки между страните. От значение е дали става въпрос за уговорки, които не са основен елемент договора (напр. място и време на изпълнение) и дали се касае за уговорки, които изпълват целият предмет на договора, като в настоящия случай се твърди за уговорка, имаща характер и представляваща предмет на определен договор – съглашение за опрощаване по смисъла на чл. 108 ЗЗД (в случая 218 664,88 лева за период от 05.03.2018 г. до 08.05.2019 г.).

Съгласно чл. 164, ал. 1, т. 5, предл. първо ГПК, вр. чл. 144 АПК свидетелски показания се допускат във всички случаи, освен ако се отнася за установяване на писмени съглашения, в които страната, която иска свидетелите, е участвала. Това означава, че за установяване на уговорки, неписани в сключеното писмено споразумение между страните, са недопустими свидетелски показания. Не е допустимо със свидетели да се установява наличието на неписани клаузи, тъй като това е свързано с установяване на различно съдържание на споразумението, подписано от страните. В този смисъл е Решение № 308 от 30.03.2012г. по гр. д. №786/2010г. на ВКС, III ГО и Решение № 1290/05.01.1996 г. по гр. д. № 1054/1995 г. на ВС, II г. о.

Наред с горното показанията на свидетелите са недопустими и заради разпоредбата на чл. чл. 164, ал. 1, т. 3 ГПК, вр. чл. 144 АПК, тъй като твърдяната неписана клауза по своята правна същност има характер на съглашение за опрощаване на стойност повече от 5000 лева (в случая 218 664,88 лева за периода от 05.03.2018 г. до 08.05.2019 г.), т. е. цели се по недопустим ред със свидетели да се установи наличието на съглашение за опрощаване на вземане, нахвърлящо многократно 5000 лева.

С оглед горното съдът намира, че действителната воля на страните е да се опрости лихвата за периода след влизане в сила на решение № 5721/10.10.2018 г. по адм. д. № 2647/2018 г. по описа на АССГ. Не се установи наличието на постигнато споразумение за опрощаване на лихви за периода от подаване на исковата молба до момента на влизане в сила на посоченото решение. Нещо повече, от приложените писмени доказателства (водената кореспонденция между страните по повод споразумението) се установява, че ищецът не приел предложение, съдържащо опрощаване на всички лихви. В тази връзка съдът намира за недоказано правопогасяващото възражение на ответника за наличието на сключена уговорка за опрощаване на законната лихва, считано от 05.03.2018 г. до 08.05.2019 г.

При така установените факти, Административен съд София-град достига до следните правни изводи:

Предявен е иск с правна квалификация чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, вр. чл. 86 ЗЗД.

Съгласно чл. 86, ал. 1 ЗЗД при неизпълнение на парично задължение длъжникът

дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Лихвата е предмет на вземане, което възниква в резултат на неплащане на дадено парично задължение.

В настоящият случай се установи наличието на парично задължение, тъй като с влязъл в сила съдебен акт (решение № 5721/10.10.2018 г. по адм. д. № 2647/2018 г. АССГ) ДНСК е осъдена да заплати на [фирма] сумата в размер на 1 830 682,70 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди, претърпени от незаконосъобразен акт. Касае се за ликвидно вземане, което е безспорно установено по основание и размер с влязъл в сила съдебен акт, като изискуемостта на вземането е настъпила от дата на отмяна на оспорвания акт. Това означава, че е налице изискуемост на вземането и към 05.03.2018 г. – датата на подаване на осъдителната претенция, за което постановено обсъжданото решение.

Не се установи плащане на присъденото парично вземане към крайната дата (08.05.2019 г.) от периода по настоящата претенция, т. е. вземането е било изискуемо за периода от 05.03.2018 г. до 08.05.2019 г., но настоящата претенция след направено изменение обхваща по – кратък срок, а именно от 13.04.2018 г. до 08.05.2019 г.

Горното означава, че при дължимата парична престация, сигурната имуществена вреда за забавата е винаги съизмерима със законната лихва по чл. 86 ал. 2 ЗЗД - размерът на законната лихва се определя от Министерския съвет (ПМС № 426/2014 г.). Нейният размер е установен от заключението на експерта, според което законната лихва върху 1830682,70 лева възлиза на 198 832,48 лева за периода от 13.04.2018 г. до 08.05.2019 г. Наличието на възникнало вземане в размер на 198 832,48 лева – обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от 13.04.2018 г. до 08.05.2019 г., налага да се разгледа направеното възражение за погасителна давност. По силата на чл. 111, б. “в” ЗЗД с изтичане на тригодишна давност се погасяват вземанията за наем, за лихви и за други периодични плащания. В настоящия случай за процесните вземания се погасяват с кратка тригодишна давност, доколкото вземането е за лихва. Лихви се дължат за всеки изминал ден след изпадане на длъжника в забава до погасяването на главното задължение. С оглед на това, ако искът е предявен след като са изтекли три години от възникване на вземането за лихви, не се погасяват всички лихви, а само тези, които са били дължими преди тригодишния срок от предявяване на иска. В случая исковата претенция е предявена на 13.04.2021 г., което означава, че 13.04.2018 г. е последната дата, за която не е приложима давността (преди тази датата вземането е погасено по давност). Началният период на исковата претенция е от 13.04.2018 г. (след направено изменение на иска), поради което се явява неоснователно възражението за погасителна давност.

Горното налага извод за основателност на исковата претенция, поради което ДНСК следва да заплати на [фирма] сумата от 198 832,48 лева представляваща обезщетение в размер на законната лихва за забава за периода от 13.04.2018 г. до 08.05.2019 г.

По разноските:

С оглед изхода на делото ищцовата страна има право да ѝ се възстановяват направени разноски, които са следните: 50 лева – държавна такса и 400 лева за възнаграждение на вещо лице по две експертизи, т. е. общо 450 лева. Липсва документ за уговорено адвокатско възнаграждение, поради което такова не следва да се присъжда.

По изложените съображения, Административен съд София – град

РЕШИ:

ОСЪЖДА Дирекция за национален и строителен контрол да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК] сумата в размер на 198 832,48 лева, представляваща обезщетение в размер на законната лихва за забава за периода от 13.04.2018 г. до 08.05.2019 г. върху главницата от 1 830 682,70 лева – присъдено обезщетение за вреди по влязло в сила решение по адм. д. № 2647/2018 г. по описа на Административен съд София – град.

ОСЪЖДА Дирекция за национален и строителен контрол да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК] сумата в размер на 450 лева, представляваща направени разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: